

Radosław Sirko

Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu

Wydział Sztuki Mediów

Interdyscyplinarne Studia Doktoranckie

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Praca naukowa *Pozaaudialne manifestacje i epifenomeny dźwięku. Intermedialność i multisensoryczność sygnałów audio* składa się z czterech rozdziałów, wstępu oraz zakończenia.

W pierwszym rozdziale zostają przybliżone najstarsze koncepcje dotyczące filozofii muzyki oraz jej funkcji w społeczeństwie – od platońskiego przypisania muzycznym skalom cech mających wywoływać różne postawy, przez pitagorejskie zrównanie muzyki z liczbą, aż po XX-wieczny muzak: muzykę funkcjonalną, umilającą codzienne czynności. Przywołane zostają również koncepcje wywodzące się z kanadyjskiej szkoły sound studies, takie jak ekologia akustyczna. Omówione zostają również powiązania zmysłu słuchu z innymi zmysłami oraz różnice w percepcji wzrokowej i słuchowej.

Drugi rozdział traktuje o XX-wiecznych awangardowych kompozytorach – atonalistach, futurystach, konceptualistach, muzykach noise'owych – którzy poszukując nowych środków wyrazu kwestionowali reguły tonalności i systemu równomiernie temperowanego. W tekście zostaje przeprowadzona analiza dotycząca przyczynienia się tych twórców do zmiany filozoficznego namysłu nad muzyką – z estetyki na anestetykę, miarę skuteczności. Szczególnie dużo miejsca poświęcone zostało Johnowi Cage'owi, który w swoim radykalnym podejściu do muzyki zrezygnował nawet z samego dźwięku.

Oś tematyczną trzeciego rozdziału stanowi esej *Bruits* Jacquesa Attali, a dokładnie jego część dotycząca stadium reprodukcji, w którym muzyka znalazła się dzięki technologicznym innowacjom XIX i XX wieku. W rozdziale zostaje zaprezentowana krótka historia mediów i nośników muzyki i dźwięku, zarysowany proces reifikacji muzyki oraz tego, jak zmienił się jej odbiór wraz z odkryciem możliwości jej technicznej reprodukcji. Rozdział kończy się analizą sound artu – dziedziny sztuki, której prymarnym medium jest dźwięk, a która nie ogranicza się do zmysłu słuchu.

W ostatnim rozdziale podjęta zostaje inna – akustyczna – perspektywa namysłu nad falami dźwiękowymi. W rozdziale tym nie zostaje już poruszona kwestia dźwięku i muzyki w kontekście społecznym, filozoficznym, artystycznym czy komunikologicznym, lecz dźwięk zostaje poddany analizie jako fenomen natury fizycznej, służący różnym badaniom i eksperymentom laboratoryjnym. Szczególnie dużo miejsca zostaje poświęcone ultradźwiękom, znajdującym liczne zastosowania w medycynie, fizykoterapii, rehabilitacji czy w przemyśle spożywczym. W ostatnich akapitach poruszona zostaje kwestia cyfryzacji dźwięku oraz dźwiękowych narkotyków.

Zwieńczeniem pracy jest opis instalacji ultradźwiękowej, która stanowi jej część artystyczną.

Radosław Sirko
University of Fine Arts in Poznań
Faculty of Media Arts
Interdisciplinary Doctoral Studies

Summary of doctoral dissertation

The dissertation *Non-audile sound manifestations and epiphenomena. The intermediality and multisensory aspect of audio signals* consists of 4 chapters, an introduction and an ending.

The first chapter deals with various conceptions about the philosophy of music and its function in the Western society. Plato combined musical scales with attitudes, Pythagoreans linked music to numbers, mathematics and harmony of the World and twentieth century muzak was created as a purely functional soundscape, used for making everyday activities more pleasurable. In this chapter one can also find information about the Canadian School of sound studies and sound ecology. The sense of hearing is being compared and linked to other senses, showing similarities and differences.

In the second chapter one can find information about atonalists, futurists, conceptualists and noise musicians, who – while looking for new means of expression – questioned the rules of tonality and well temperament. Those artists had a different approach not only to making music, but also to understanding its function. Aesthetics (the philosophy of beauty) was replaced by them with anaesthetics (measure of effectiveness). A huge part of this chapter is dedicated to John Cage, whose radical theory of music led him to resigning from sound itself.

Third chapter's inspiration was Jacques Attali's *Noise*. Political economy of music, especially fragments about the stage of reproduction, to which music evolved thanks to technological innovations of nineteenth and twentieth century. Chapter 3 is a short history of music media and interfaces and the gradual process of reification of sound. It shows how listening to music changed because of the reproduction techniques. In this chapter one can also find the analysis of sound art – a field of art in which sound is the primary medium, but the work of art is usually multisensory.

In the last chapter a different – acoustic – approach is being presented and there are no more analyses of music in sociological, philosophical, artistic or communicological context. Sound is presented as a physical phenomenon, which is being used in all sorts of laboratory experiments and tests. This chapter is mostly about ultrasounds, which are very useful tools in medicine, physiotherapy, rehabilitation and food industry. In final paragraphs one can find information about the digitalisation of sound and music and sound narcotics.

On the last few pages there are depictions of an ultrasound art installation, which constitutes the artistic component of the doctorate.